

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 9C/300/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513211144
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2015:2513211144.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v konaní pred sudkyňou Mgr. Andreou Hadnagyovou v právnej veci žalobkyne: Pohotovosť, s.r.o., sídlo: Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpená spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., sídlo: Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, sídlo: Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody vo výške 175,00 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 663,84 eur takto

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa návrhom doručeným Okresnému súdu Skalica 27.09.2012 domáhala, aby súd medzitýmnym rozsudkom určil, že žalovaná je zodpovedná za škodu, ktorá vznikla žalobkyňi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Skalica, pretože tento nerozhodol o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku žalobkyne, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dlžníkom (povinným) H. U., Q.. XX.XX.XXXX, kde po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor prideliť registráciou exekučnej veci číslo EX 1397/2003, v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, a aby rozsudkom rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi z titulu majetkovej škody sumu 175 eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 663,84 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že žalobkyňa je právnickou osobou, ktorá vykonáva na základe registrácie podnikateľskú činnosť v prevažnej miere v oblasti poskytovania krátkodobých úverov a v pozícii oprávneného v exekučnom konaní navrhla písomným podaním, a to postupom podľa § 38 Exekučného poriadku, súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dlžníkom (povinným) H. U., Q.. XX.XX.XXXX. Exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie a udelil mu poverenie reg. pod č. 5206*007730. Žalobkyňa pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky nútenej vymáhanej súdnym exekútorom, ktorému bolo naposledy udelené poverenie na vykonanie exekúcie, spísala dňa 11.18.2010 návrh na zmenu súdneho exekútora. Žalobkyňa legitímne očakávala, že súd jej svojou činnosťou poskytne súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite, a teda že dôjde k reálnej zmene exekútora rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote. Bohužiaľ sa tak nestalo a to napriek tomu, že podaný návrh spĺňa všetky formálne a materiálne podmienky ustanovené Exekučným poriadkom, resp. Občianskym súdnym poriadkom. Žalobkyňa poukázala na zákonné ustanovenie § 44 odsek 7 Exekučného poriadku platného od 01.09.2005 a § 44 odsek 8 Exekučného poriadku platného od 01.12.2006. V exekučnom konaní vedenom podľa týchto procesných pravidiel je podľa žalobkyne založená zákonná povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Exekučný súd napriek tomu, že vec ním prejednávaná

nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti, nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu, nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase. Podľa žalobkyne v predmetnom prípade neexistovala a neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prieťahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Opísaný postup exekučného súdu žalovaná hodnotí ako nesprávny a v rozpore so zákonom, konkrétne ust. § 44 odsek 7 Exekučného poriadku, resp. od 01.12.2006 s ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku. Nečinnosť exekučného podľa žalovanej nie ničím ospravedlniteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa žalobkyňa v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Žalovaná uviedla, že sa dozvedela o všetkých okolnostiach priebehu skutkového deja, ktorý vyústil do porušenia jeho práv a spôsobenej škody, po doručení uznesenia exekučného súdu zo dňa 16.11.2011 o zmene exekútora (skutkový dej bol zavŕšený dourčením uznesenia o zmene exekútora). Žalobkyni vznikla majetková škoda v sume 175 eur predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Žalobkyňa vynaložila v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50 eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur. Zároveň si žalobkyňa uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania žalobkyne, že nastanú účinky predpokladané v ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku a správnym postupom súdu dôjde k zámene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky. Nesprávny úradný postup exekučného súdu vystavil oprávnené záujmy žalobkyne nasledovným rizikám: neskorým ukončením procedúry zmeny súdneho exekútora exekučným súdom nastalo k zániku povinného, neskorým ukončením procedúry zmeny exekútora exekučným súdom nastalo riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, neskorým ukončením procedúry zmeny súdneho exekútora exekučným súdom nastalo riziko insolvenčnej povinného. Potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Žalobkyňa si uplatňuje ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom stanovenom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky (spôsobené v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom exekučného súdu) sumu 663,84 eur, ktorú žalobkyňa vypočítala alikvotným pomerom 55,32 eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu, vychádzajúc z doktríny ústavného súdu, podľa ktorej, pokiaľ ide o zbytočné prieťahy v súdnom konaní je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prieťahmi vzťahuje satisfakcia vo výške 663,88 eur. Podľa žalobkyne bol v danej veci exekučný súd bezdôvodne nečinný viac ako 363 dní. Žalobkyňa ďalej uviedla, že postupovala podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a písomnou žiadosťou požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie jej nároku na náhradu škody, žalovaná však do podania žaloby na žiadosť pozitívne nereagovala. Žalobkyňa vo svojom návrhu súčasne vzniesla námietku zaujatosti sudcov Okresného súdu Skalica.

K návrhu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, ktorá poukázala na to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prieťahy v konaní súdu, lebo túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd Slovenskej republiky. Považovala návrh za podaný predčasne, keďže v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. od doručenia žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody neuplynulo 6 mesiacov. Žalovaná poukázala na rozhodnutie

Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 16/02, v ktorom ústavný súd konštatoval, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamena automaticky prieťahy v konaní. Žalobkyňa podľa názoru žalovanej nepreukázala podanie sťažnosti na prieťahy v konaní a ani rozhodnutie, v ktorom by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorých existenciu môže konštatovať len ústavný súd, preto nie je preukázaný ani nesprávny úradný postup. Rovnako žalovaná namietala aj vyčíslenie materiálnej škody s odôvodnením, že požadovať paušálnu sumu je nesprávne a účelové. V konaní je potrebné preukázať skutočnú škodu listinnými dôkazmi. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, poskytovanie finančného zadostučinenia nie je automatické, ale podlieha podrobnému skúmaniu, keďže prieťahy v konaní môže posudzovať len ústavný súd. Ďalej vzniesla námietku premlčania. Navrhla žalobu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania.

Súd vo veci dňa 13.10.2015 vyhlásil rozsudok. Nakoľko toto konanie je drobným sporom v zmysle § 200ae O.s.p., keďže predmetom sporu je zaplatenie sumy do 1.000 eur, súd v zmysle § 115a odsek 2 O.s.p. nemusel nariaďovať pojednávanie.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi oboznámením sa čítaním návrhu z 17.09.2012, podstatným obsahom spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 1Er/2361/2008), podstatným obsahom spisu Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 9C 369/2012, ako i ostatným obsahom spisu. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav.

Dňa 05.12.2003 podal súdny exekútor Bc. Mária Krasňanová na Okresný súd Skalica žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávnenej Pohotovosť, s.r.o. proti povinnému H. U. na vymoženie istiny 3.340,-Sk s príslušenstvom. Exekučným titulom v danej veci bola notárska zápisnica spísaná notárom JUDr. Ondrejom Ďuriačom dňa 29.08.2003 N 2697/2003, Nz 75810/2003. Okresný súd Skalica vo veci udelil súdному exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie č. 5206*007730 dňa 10.12.2003. Podaním zo dňa 22.02.2011 žalobkyňa ako oprávnená navrhla zmenu súdneho exekútora, tak aby súd ďalším výkonom exekúcie poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. Uznesením č.k. 1Er/2361/2008-44 zo dňa 16.11.2011 exekučný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a ju zastavil, tieto výroky boli potvrdené uznesením Krajského súdu č.k. 23CoE/97/2012-69 zo dňa 30.04.2013 a v tej súvislosti nadobudli právoplatnosť dňa 26.06.2013. Žalobkyňa doručenie uznesenia o zastavení exekúcie zo dňa 16.11.2011 považuje za završenie skutkového deja rozhodovania o návrhu na zmenu súdneho exekútora. V súvislosti s týmto postupom exekučného súdu mala žalobkyňa vzniknúť škoda, náhrady ktorej sa v tomto konaní domáha.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, alebo nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je osobitnou zodpovednosťou a zodpovednosťou objektívnou (§ 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.). Všetky zákonné podmienky vzniku tejto zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne. Pri nesplnení čo i len jednej podmienky zodpovednosť za škodu nevznikne. Pri splnení všetkých podmienok naraz sa zodpovednosti za škodu nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím sú:

- 1) Porušenie právnej povinnosti orgánom verejnej moci, ktoré spočíva v nezákonnom rozhodnutí alebo nesprávnom úradnom postupe, pričom za nesprávny úradný postup sa považuje aj nečinnosť (prieťahy, § 3 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 514/2003 Z.z., § 5 ods. 1, § 6, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z.).
- 2) Vznik a existencia škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 zákona č. 514/2003 Z.z., ako aj všeobecné ustanovenia občianskeho zákonníka).
- 3) Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, ktorá porušením povinností vznikla.

ad 1) Porušenie právnej povinnosti súdom, ktoré spočíva v nezákonnom rozhodnutí, nesprávnom úradnom postupe.

V tomto prípade žalobkyňa tvrdila, že súd porušil svoje zákonné povinnosti tým, že došlo k nesprávnomu úradnému postupu súdu, ktorý nerozhodol o zmene súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase, t.j. do 30 dní od doručenia návrhu na zmenu exekútora.

Podľa § 3 ods. 1 pís. d/ z. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 uvedeného zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právnom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. 2) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa článku 48 ods. 2 prvá veta Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa článku 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 44 odsek 5 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 29.02.2004, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.(pozn. súdu: s účinnosťou od 01.03.2004 do 31.08.2005 bolo toto ustanovenie s rovnakým znením označené ako § 44 odsek 6 Exekučného poriadku).

Podľa § 44 ods. 7) Exekučného poriadku účinného do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7) Exekučného poriadku účinného od 01.09.2005 oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 238 ods. 1, 2 z. č. 233/1995 o súdnych exekútoroch Prechodné a záverečné ustanovenia účinné od 1. septembra 2005 konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. 2) Ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Z ustáleného skutkového stavu mal súd za preukázané, že návrh na vykonanie exekúcie došiel súdnemu exekútorovi 18.11.2003. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došla súdu 05.12.2003. Návrh na zmenu súdneho exekútora bol spísaný 18.11.2010, pričom neobsahuje prezenčnú pečiatku súdu. Keďže tento návrh súdu nebol doručený elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom, oprávnený súdu 04.04.2011 doručil riadny návrh na zmenu exekútora z 18.11.2010. Dňa 03.01.2011 pôvodný exekútor oznámil, že si náhradu trov exekučného konania neuplatňuje. Uznesením, č.k. 1 Er 2361/2008-44 z 16.11.2011, súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekučné konanie zastavil. Oprávnený podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením, č.k. 1 Er 2361/2008-69 z 30.04.2013, tak, že o.i. potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a bola zastavená. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 26.06.2013.

Z obsahu citovaného spisu vyplynulo, že súd o návrhu na zmenu exekútora nerozhodoval, nakoľko uznesením, č.k. 1 Er 2361/2008-44 z 16.11.2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 1 Er 2361/2008-69 z 30.04.2013, vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekučné konanie. V zmysle vtedy platných právnych predpisov však nebola stanovená lehota 30 dní odo dňa doručenia návrhu na jeho zmenu. Podľa právnej úpravy platnej v čase tvrdeného nesprávneho úradného postupu súdu a vzniku škody sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody má len ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Vo všeobecnosti v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. musia byť pre naplnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci splnené všeobecné podmienky - nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Žalobkyňa nepreukázala splnenie všetkých zákonných predpokladov zodpovednostného vzťahu. V predmetnej veci žalobkyňa vidí nesprávny úradný postup Okresného súdu Skalica v tom, že rozhodol o žiadosti o zmene exekútora oneskorene. V konaní mal súd preukázané, že súd o zmene exekútora nerozhodoval, nakoľko vyššie citovaným uznesením z 16.11.2011, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a konanie zastavil. Z obsahu exekučného spisu pritom súd ani nemal za preukázané, že by žalobkyňa podala v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prietahy v konaní. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, je pritom kompetentný preskúmať len ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúmava vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie sa účastníka a postup súdu. Súдне, a tým aj exekučné konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len ÚS SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prietahy. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, NS SR). V prípade, ak by sa zbytočných prietahov dopustil napr. NS SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prietahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní je oprávnený Ústavný súd SR.

Uvedené uvádza aj dôvodová správa k novele zákona č. 514/2003 Z.z., vykonaná zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013. I keď súd v predmetnom konaní vzhľadom na tvrdený okamih spôsobenia škody, postupuje podľa znenia zákona účinného do 31.12.2012 zastáva názor, že v zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona, je dôležité pri skúmaní existencie nesprávneho úradného postupu a porušenia povinnosti urobiť určitý úkon v ustanovenej lehote, pri skúmaní nečinnosti orgánu verejnej moci a skúmaní zbytočných prietahov v konaní alebo iného zásahu vychádzať z horeuvedených záverov, pretože i samotná súdna prax v tejto oblasti vyvolala potrebu uviesť výslovne do právnej úpravy možnosť vychádzať v takýchto konaniach o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní, prípadnej žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, právoplatného rozhodnutia ES pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia ÚS SR o ústavnej sťažnosti, ktorým ÚS SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (viď. znenie § 9 cit. zákona s účinnosťou od 1.1.2013). Súd si samozrejme uvedomuje, že predmetom konania nie je posudzovanie porušovania ústavných práv navrhovateľa, ale posúdenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu, avšak z rovnakých dôvodov z akých dochádza ku konštatovaniu porušenia ústavného práva. Uvedené je dôležité nielen z pohľadu kompetencie príslušného orgánu posudzovať prietahy v konaní, resp. porušenia ústavného práva., ale i z pohľadu splnenia si všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 OZ, keďže si žalobkyňa nepočínala tak, aby nedošlo k škode na majetku (napr. vo veci Nález ÚS SR III. ÚS 69/2011 z 3.5.2011 ústavný súd konštatoval, že účastník konania, ktorý počas tvrdenej nečinnosti súdu neprejaví navonok svoju nespokojnosť s jeho postupom, postupuje v rozpore

so zásadou vigilanti iura (každý nech si stráži svoje práva), čo možno pripísať i na ťarchu účastníka. I keď predmetom konania o nároku žalobkyne je skúmanie nesprávneho úradného postupu súdu a s tým vzniknutej majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy, súd považuje za potrebné poukázať i na rozhodnutie ÚS SR, pretože v konaniach pred ústavným súdom, kde sa posudzuje porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa v podstate skúmajú a vyhodnocujú tie isté okolnosti, ako je zákonná lehota na rozhodnutie, ostatné okolnosti prípadu, úkony súdu, úkony účastníka konania, zložitost' veci a pod. Preto súd poukazuje napr. na rozhodnutie ÚS SR vo veci I.ÚS 16/02, kde sa okrem iného konštatuje, že pri posúdení či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone, ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. V tejto súvislosti súd udáva, že i keď súd v exekučnom konaní urobí úkon v neprimerane dlhej lehote, nemožno bez zohľadnenia ďalších okolností veci konštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. I keby takýto nesprávny úradný postup súdu bol daný, žalobkyňa vôbec nepreukázala vznik škody alebo nemajetkovej ujmy priamo vyvolanej nesprávnym úradným postupom.

Rovnako súd nemal preukázať, že v prípade rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora v primeranej lehote (v danom čase nebola stanovená lehota na rozhodnutie do 30 dní) by došlo k účinnému vymoženiu pohľadávky oprávneného, a tým naplneniu účelu exekučného konania. Zmena osoby súdneho exekútora je len čiastkový procesný úkon, ktorý na vymožitelnosť pohľadávky nemá podstatný vplyv. Nesprávny úradný postup by musel byť takou podstatnou príčinou, ktorá by spôsobila škodu, čo v danom prípade nie je možné konštatovať. V súvislosti s nevydaním rozhodnutia o zmene exekútora v zákonnej lehote preto nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody. Tvrdenia žalobkyne, že jej vznikla majetková škoda v sume 175,- eur a nemajetková ujma 663,84,08 eur nie sú ničím podložené.

Súd taktiež považuje za potrebné zdôrazniť, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi. To znamená, že v príčinnej súvislosti s nerozhodnutím o zmene exekútora ani nemôže dôjsť k vzniku materiálnej škody, pretože pôvodný súdny exekútor mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie.

ad 2) Vznik a existencia škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a), d) zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci: d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 17 ods. 1 uvedeného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 uvedeného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné ju uspokojiť inak.

Podľa § 17 ods. 3 uvedeného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje najmä s prihliadnutím na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 uvedeného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

Podľa § 25 ods. 1 uvedeného zákona ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

Z uvedeného je zrejme, že aj na prípad osobitnej zodpovednosti za škodu, ktorou je aj nárok na náhradu škody za nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie, sa podporne aplikujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov súd podporne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, najmä spoločné ustanovenia o náhrade škody uvedené v 3. odd. Občianskeho zákonníka. Z úradnej moci je potrebné zaoberať sa aj spoluúčasťou poškodeného žalobcu na vzniku škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Skutočnosť, že aplikácia ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy nielen v prípade zodpovednosti škodcu za zavinené konanie (§ 420 Občianskeho zákonníka), ale v prípade zodpovednosti za škodu na základe princípov objektívnej zodpovednosti vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR (R 80/1970 a R 28/1973).

Súd má zato, že škoda je skutočná majetková ujma. V tomto štádiu konania žalobkyňa nepreukázala vznik škody (majetkovej ujmy). Nepreukázala, v akom rozsahu sa nedomohla exekvovanej sumy, ani to, že sa nemôže domôcť exekvovanej škody pri aplikácii iných právnych prostriedkov, iného exekučného titulu v rámci súdneho konania. Tým nepreukázala, že škoda už vznikla. Nepreukázala ani výšku škody v príčinnej súvislosti s porušením povinností žalovanej. Vyúčtované režijné náklady žalobkyne nemôžu byť považované za faktickú škodu, pretože sú vynakladané na celkovú podnikateľskú činnosť žalobkyne. Žalobkyňa je podnikateľský subjekt, náklady vynakladané v príčinnej súvislosti s realizáciou predmetu obchodnej činnosti nemožno považovať za škodu. Nie každý obchodný prípad podnikateľa musí byť ekonomicky výhodný. Podnikateľ znáša aj podnikateľské riziko - možnosť ekonomického neúspechu obchodných prípadov. Nepreukázala ani vznik podmienok podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. na náhradu nemajetkovej ujmy. Návrh je aj v tomto smere všeobecný, nepreskúmateľný. Nekonkretizovala, prečo samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením. Žalobkyňa v návrhu vychádzala len z predpokladov, nepredložila žiadne dôkazy, ani konkrétne tvrdenia, nezdôvodnila, aká nemajetková (morálna) ujma mu vznikla, vzhľadom na subjekt žalobkyne, ktorá je právnickou osobou, závažnosť ujmy, závažnosť následkov. Všetky kritéria je potrebné vyhodnotiť z hľadiska žalobkyne a jej právneho postavenia ako právnickej osoby a nie z hľadiska postavenia jednotlivých spoločníkov ako konateľov spoločnosti. Z úradnej činnosti súdu je známe množstvo úverov, ktoré žalobkyňa ako nebankový subjekt poskytuje, výška zmluvných úrokov, pokút. Príjmy žalobkyne z týchto úverov v porovnaní s občasným neúspechom v rámci bežného podnikateľského rizika nemôžu mať veľký ekonomický dopad na žalobkyňu a jeho ďalšiu existenciu. Je povinnosťou žalobkyne preverovať solventnosť subjektov (návratnosť), tak, ako to robia iné bankové peňažné ústavy. Skutočnosť, že žalobkyňa poskytuje úvery bez zabezpečenia, bez preverenia, nemožno vykladať na ťarchu žalovanej. Tým dospel súd k záveru, že žalobkyňa nepreukázala podmienky pre náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2, 3 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z.. Podmienky podľa § 17 ods. 3 uvedeného zákona, písm. a), c), d), sa podľa názoru súdu nedajú vzťahovať na právnickú osobu, ale len na fyzickú osobu. Rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka videl súd na strane žalobkyne a nie na strane žalovanej, resp. konajúceho súdu. Žalobkyňa opakovane v rozpore so zákonom poskytovala úvery neplatičom. Opakovane poskytovala úvery v rozpore s platnými právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľov. Takému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. Nemožno konštatovať, že na strane žalobkyne došlo k morálnej ujme, nemožno konštatovať, že postupom súdu bolo poškodené jej obchodné meno vo vzťahu k existujúcim alebo potencionálnym spotrebiteľom, s ktorými uzavrel alebo uzatvára spotrebiteľské zmluvy. Svoje obchodné meno si žalobkyňa poškodila sama, nie exekučný súd konajúci v tejto veci, ktorý rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi chrániacimi spotrebiteľa. V nadväznosti na § 441 Občianskeho zákonníka a § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodov už uvedených, škodu, pokiaľ vznikla, si spôsobila výlučne žalobkyňa svojím zavinením. Tým mal súd preukázané, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie druhej podmienky pre zodpovednosť za škodu za nesprávny úradný postup a to vznik a existenciu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu, podmienky pre náhradu nemajetkovej ujmy. Tvrdenú škodu si spôsobila svojím zavinením žalobkyňa, pokiaľ vznikla.

ad 3) Príčinná súvislosť medzi porušením právnych povinností (nesprávnym úradným postupom) a škodou, ktorá porušením povinnosti vznikla.

Žalobkyňa v konaní nepreukázala porušenie povinností (nesprávny úradný postup) nepreukázal však skutočnú škodu a nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi tvrdeným porušením povinností a tvrdenou škodou. Súd nemal v toto konaní zo strany žalobkyne preukázané, že ňou tvrdená škoda má bezprostrednú a priamu príčinnú súvislosť s tvrdenými prieťahmi. Žalobkyňa nepreukázala, že bez tvrdených prieťahov exekučného súdu, by nebolo došlo k vzniku tvrdenej škody. Bola povinná preukázať, že pred rozhodnutím exekučného súdu, pred tvrdenými prieťahmi, bola majetková situácia povinného taká, že by umožnila uspokojenie pohľadávky navrhovateľa v celom rozsahu. Bola povinná preukázať, že len v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k takému zmenšeniu majetkovej situácie povinného, ktorá znemožnila žalobkyni uspokojiť pohľadávku v celom rozsahu a spôsobila mu škodu. Tým zároveň súd ustálil, že žalobkyňa nepreukázala splnenie druhej podmienky, ktorú zákon vyžaduje, aby súd mohol konštatovať zodpovednosť žalovanej za vzniknutú škodu. Preto návrh na náhradu škody za nesprávny úradný postup voči žalovanej v celom rozsahu zamietol.

V závere súd dopĺňa ku skutkovým záverom ohľadom zvýšených nákladov žalobkyne na mzdy zamestnancov, na poštovné, na tlač a na správu informačného systému, ktoré žalobkyňa preukazovala, ako je súdu známe z jeho činnosti, o.i. znaleckým posudkom č. 1/2014, ktorého faktickú správnosť v tomto smere súd nespochybňuje. Z uvedeného znaleckého posudku však podľa súdu v žiadnom prípade nevyplýva, že tieto zvýšené náklady sú v príčinnej súvislosti práve s exekučným konaním, v ktorom malo podľa tvrdenia žalobcu dôjsť k prieťahom. Pri hodnotení tohto súd vyšiel z týchto úvah: Celkovo tak možno v tejto časti skonštatovať, že až na tri úkony (sťažnosť na prieťahy) nemožno zo znaleckého posudku nijakým spôsobom zistiť, prečo sú zvýšené mzdové náklady dôsledkom tvrdeného nesprávneho úradného postupu, a nie celkom jednoduchým a logickým dôsledkom skutočnosti, že žalobkyňa sa jednoducho v rokoch 2009 až 2011 rozhodla uplatniť a vymáhať obrovské množstvo nárokov voči svojim dlžníkom, čo si nevyhnutne vyžiadalo zvýšenú administráciu a s ňou spojené náklady. Inak povedané, zo znaleckého posudku nemožno nijako zistiť, či by k týmto zvýšeným nákladom nebolo došlo aj v prípade, že by súdy rozhodli o nárokoch žalobcu na zmenu exekútora presne v zmysle žiadostí žalobcu a v zákonnej 30 dňovej lehote. Rovnaké výhrady možno proti znaleckému posudku vzniesť, aj pokiaľ ide o výpočet škody v podobe zvýšených nákladov na poštovné, tlač a správu informačného systému, keďže z neho vôbec nie je zrejmé, prečo by takéto zvýšenie nemohlo byť celkom logickým dôsledkom faktu, že žalobkyňa jednoducho v danom období vo zvýšenej miere pristúpila k uplatňovaniu a vymáhaniu svojich nárokov. Navyše, v tejto časti pôsobí znalecký posudok skôr dojmom primitívnej účtovnej trojčlenky, keď na s. 34 až 42 úplne mechanicky vypočítava rozdiel medzi skutočnými nákladmi (!) zistenými z faktúr od tretích osôb za poštovné, tlač a správu informačného systému a takto zistené zvýšenie následne úplne mechanicky delí „počtom obchodných prípadov“, teda v podstate počtom vymáhaných nárokov mechanicky delí „počtom obchodných prípadov“, teda e počtom vymáhaných nárokov žalobkyne v príslušnom roku (pričom z celého znaleckého posudku sa nedá zistiť, odkiaľ sa znalec k týmto počtom „obchodných prípadov“ dopočítal). To všetko úplne bez toho, aby sa vôbec zaoberal banálnou otázkou, ako je preukázané, že celé zvýšené náklady išli len na tie „obchodné prípady“ - exekučné konania, z ktorých žalobkyňa uplatňuje náhradu škody, a nie napríklad na rozposielanie s týmto konaním nesúvisiacich písomností (napríklad súkromných) (poštovné), na tlač úplne nesúvisiacich propagačných materiálov (náklady na tlač) alebo na inštaláciu lepšieho, či výkonnejšieho počítačového systému „len tak“, z rozmaru žalobkyne (navyše znalec vôbec nevyhodnotil, či z úpravy počítačového systému nemala žalobkyňa trvalý prospech, ktorý by časť nákladov kompenzoval). Ak v tejto časti vôbec možno znaleckému posudku priznať vôbec nejakú logickú úvahu, o čom súd pochybuje, ide podľa názoru o typický prípad logickej chyby „post hoc ergo propter hoc“, teda keď sa z časovej súvislosti dvoch javov (zvýšená exekučná aktivita a zvýšené náklady) automaticky vyvodí ich príčinná súvislosť. Zo všetkých týchto dôvodov dospel súd k záveru, že predložený znalecký posudok preukazuje nanajvýš tak fakty v ňom uvedené (skutočnosť, že u žalobkyne došlo v rokoch 2009 až k zvýšeniu mzdových nákladov a nákladov na poštovné, tlač a správu počítačového systému), no v žiadnom prípade nepredstavuje dôkaz príčinnej súvislosti týchto zvýšených nákladov s tvrdeným nesprávnym úradným postupom (porovnaj rozsudok Okresného súdu Čadca, sp. zn. 16C/197/2012, a rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 10C 175/2014).

Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej súd uvádza nasledovné. Premlčanie sa podľa ustálenej súdnej praxe skúma len u existujúceho nároku. Preto, keď súd dospel k záveru, že nárok žalobcu nevznikol, vznesenou námietkou premlčania sa taktiež už nezaoberal.

Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou účastníkov konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

V závere dáva súd žalobkyni do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd nepatrí dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Len pre úplnosť súd uvádza, že žalobkyňa vo svojom žalobnom petite žiadala najprv o veci rozhodnúť tzv. medzitýmny rozsudkom (§ 152 ods. 2 O.s.p.). K tomu súd uvádza, že ak súd uzná, že je tu dôvod pre postup podľa § 152 ods. 2 O.s.p., môže vydať medzitýmny rozsudok aj bez návrhu účastníka konania. Ak súd takémuto návrhu účastníka konania na vydanie medzitýmneho rozsudku nevyhoví, nevydáva o tom zvlášť rozhodnutie a s týmto návrhom sa ani nemusí vyporiadať v odôvodnení rozhodnutia o veci samej.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá v konaní úspech nemala. Súd však úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne v tomto konaní nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trnave prostredníctvom Okresného súdu Piešťany, v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.